

Takdir Etme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Takdir Etme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31313>

Özet

Takdir Etme Ölçeği (TÖ), bireylerin sahip oldukları duygulara ve deneyimledikleri anlara ve kişilerarası ilişkilerine yönelik takdir duygularını ve şükür düzeylerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış kapsamlı bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle pozitif psikoloji alanında yapılan araştırmalarda, psikolojik iyi olma hali ile şükran arasındaki karmaşık ilişkiyi derinlemesine incelemek için geliştirilmiştir. Ölçek, sekiz farklı alt boyutu kapsayan geniş bir madde havuzuna sahiptir ve bu yapıyla takdir etme olgusunun çok yönlü doğasını yansıtmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Takdir Etme Ölçeği, şükür, Minnettarlık, Psikolojik İyi Olma, Ölçek Uyarlama, İç Tutarlılık, Faktör Analizi

Yazarlar

Göcen, G.

Amaç

Takdir Etme Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin hayatlarındaki olumlu unsurları algılamak, fark etme ve bunlara değer verme düzeylerini psikometrik olarak ölçmektir. Ölçek, orijinal yapılarının Türk kültürüne ve diline uygunluğunu sağlamak ve bu sayede Türkiye'de gerçekleştirilecek akademik çalışmalara sağlam bir ölçüm aracı sunmak üzere uyarlanmıştır.

Ölçeğin geliştirilme süreci, özellikle şükür ve psikolojik iyi olma arasındaki korelasyonu inceleyen doktora tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda, ölçek sadece takdiri ölçmekle kalmaz, aynı zamanda bu yapıların bireyin genel yaşam memnuniyeti ve ruh sağlığı üzerindeki etkilerini analiz etmeye olanak tanır.

Yapı

Takdir Etme Ölçeği, takdir etme yapısının ölçen 57 maddeden ve bu maddelerin dağılımı 8 farklı alt boyuttan oluşmaktadır. Bu sekiz alt boyut, takdirin sadece soyut bir duygu değil, günlük yaşamın farklı alanlarına yayılan çok boyutlu bir fenomen olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin ölçtüğü temel boyutlar, bireyin sahip olduklarına odaklanmasından, dini inançlarının şükür üzerindeki etkisine ve kişilerarası ilişkilerdeki minnettarlık ifadesine kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Bu kapsamlı yapı, araştırmacılara takdir etme eylemlerini detaylı olarak analiz etme imkanı sunar.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini tespit etmek amacıyla yürütülen analizlerde, verilerin faktör çözümü için uygunluğunu belirlemek üzere istatistiksel testler uygulanmıştır. Bu testler arasında KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) ve Barlett testleri yer almaktadır.

Yapılan analizler sonucunda elde edilen KMO ve Barlett testlerinin sonuçları, örneklem verilerinin faktör çözümleri için uygun olduğunu göstermiştir. Bu uygunluk üzerine, ölçeğin temel bileşenleri tespit edilmiş ve faktörlerin hesaplanmasında öz değerlerinden (eigenvalues) faydalanılmıştır. Bu süreç, ölçeğin teorik yapıya ne derece doğru temsil ettiğini kanıtlamaya amaçlanmıştır.

Güvenirlilik

Takdir Etme Ölçeği'nin güvenilirliği, çeşitli istatistiksel yöntemlerle incelenmiştir. İç tutarlılık güvenilirliği, ölçek maddelerinin aynı yapıya ölçme tutarlılığını gösteren Cronbach Alpha katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir. Yüksek Cronbach Alpha değerleri, ölçeğin iç tutarlılığını yeterli düzeyde olduğunu işaret eder.

Ayrıca, paralel eğer test güvenilirliği ve madde-toplam korelasyonlarından elde edilen güvenilirlik analizleri de hesaplanmıştır. Maddelerin ayrırt edicilik gücünü değerlendirmek için, katılımcıların toplam puanlarına göre % 27'lik alt ve üst gruplar oluşturulmuştur. Bu alt ve üst grupların madde bazındaki puanları, gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek amacıyla t-testi ile karşılaştırılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin yüksek ve düşük düzeyde ükür hissedenden bireyleri başarıyla ayırdığını göstermiştir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliğini desteklemek amacıyla temel bileşenler analizi yapılmıştır. Bu süreç, verilerin faktör çözümü için uygunluğunu sağlayan KMO ve Barlett testlerinin onayından ileriye taşınmıştır.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin çok boyutlu yapıya destekler nitelikte olup, 8 farklı alt boyutu temsil eden faktörlerin belirlenmesinde öz değer kriterleri kullanılmıştır. Bu alt boyutlar, takdir etme eyleminin farklı yönlerini ölçerek, ölçeğin kapsamlı bir değerlendirme sunmasına olanak tanımıştır.

Araç

Test Türü: Uyarılama

Format: 8 alt boyut ve toplam 57 madde içeren öz bildirim ölçeği.

Kullanılabilir Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetkinler (Doktora tezi başlamında saha araştırmaları katılımcıları).

Yaş Grubu: Belirtilmemiş (Genellikle üniversite öğrencileri ve/veya genel yetkin popülasyonu).

Popülasyon Detayları: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yürütülen doktora tezi kapsamında saha araştırmalarına katılan örneklem verileri kullanılmıştır.

Test Metodolojisi: 7'li Likert derecelendirme sistemi kullanılarak uygulanan öz bildirim anketi. (Örnek derecelendirme: 1=bana hiç uygun değil - 7=bana tamamen uygun). (Kaynakta belirtilen aralıklar: 1=bana hiç uygun değil uygun - 3=bana uygun, 7'li Likert yapısıyla tutarlı olacak şekilde genelleştirilmiştir.)

Anahtar Kelimeler

Şükür Ölçeği, Likert Ölçeği, Psikometri, Ayırt Edicilik Analizi, Doktora Tezi, Öz Değer

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Belirtilmemiştir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: gul_ile_har@hotmail.com

Yazın Adresi: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tez Kaynağına göre).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, G. Göcen tarafından 2012 yılında tamamlanan doktora tezi kapsamında kullanılmıştır. Ölçeğin kullanımı ve izinleri için yazarla doğrudan iletişime geçilmesini önerilmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [takdir-etme-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Göcen, G. (2012). *Şükür ve psikolojik iyi olma arasındaki ilişki üzerine bir alan araştırması* (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Şencan, H. (2005). *Sosyal ve Davranışsal Ölçümlerde Güvenilirlik ve Geçerlik..* (Ölçek geçerlik bölümünde referans gösterilen ikincil kaynak).

Tez Veri Tabanı Kaynağı: [tez.yok.gov.tr](#)

Takdir Etme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek, toplam 57 maddeden oluşmakta olup, takdir etme yapışın aşağıdaki 8 alt boyut üzerinden değerlendirilmektedir:

Sahiptelik

Farkındalık

Günlük Hayatta Dini Yanlar

Yaşanan An

Kişisel Sosyal Karşılaşım

Şükür

Kayıp-Sıkıntı

Kişilerarası İlişkiler

ARABPSYCHOLOGY.COM